

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

4. søndag i påsketiden – 21. april 2013

Prekentekest: Joh 14, 1-11

Lesetekst I: Jes 40, 26-31 eller Apg 8, 26-39

Lesetekst II: 2 Kor 4, 14-18

Han møtte Jesus gjennom Ordet og vitnesbyrdet

Filip – diakon og evangelist

En engel (budbærer for Herren) taler til evangelisten Filip. Filip er også en Herrens budbærer. Han var en av de syv som ble valgt ut til den diakonale tjenesten i menigheten i Jerusalem (Apg 6, 5-6). En tjenestefordeling gjorde at flere tok del i det viktige arbeidet, og ”Guds ord nådde stadig flere.”

Etter at Stefanus led martyrdøden, brøt det ut en kraftig forfølgelse mot menigheten i Jerusalem. Alle, unntatt apostlene, ble spredt omkring i Judea og Samaria. Evangelisten Filip kom til hovedstaden i Samaria og forkynte Messias der. Vi leser i Apg 8 hvordan mektige gjerninger fulgte forkynnelsen, og mennesker kom til tro på Jesus Messias.

Fra vekkelse til møte med enkeltperson

I dagens tekst – som altså er en av lesetekstene, men som denne søndagen likevel er satt opp som prekentekest - blir jøden Filip omdirigert, fra en stor vekkelse i Samaria, til møte med en representant fra et annet folkeslag, og det til en øde veistrekning mellom Jerusalem og Gaza. Filip er tydelig innstilt på rett bølgelengde:

v.27 Han gjorde seg i stand og dro av sted.

Mannen Herren hadde utsett, var en etiopisk hoffmann. Vi kjenner forbindelsen mellom Israel og Etiopia fra Salomos tid, mer enn ni hundre år tidligere. Dronningen av Saba kom til Jerusalem for å prøve ut den sagnomsuste kongens visdom. Vi kan lese om dette i 1 Kong 10. Det er noe uvisst om Saba eller Sheba betegner Etiopia eller Jemen, men i etiopisk historie og tradisjon holder en fast på båndene som ble knyttet gjennom dette besøket. Dronningen fødte en sønn med Salomo, som ble konge i Etiopia og fikk navnet Menelik 1. Etter tradisjonen fikk han først opplæring i Jerusalem, og han brakte med seg de ti bud til Etiopia.

Hvem var hoffmannen egentlig?

Vi legger merke til at hoffmannen *"hadde vært i Jerusalem for å tilbe."* Var han en proselytt eller en gudfryktig hedning? I romerriket var det jødiske kolonier i de fleste storbyene, og jødene holdt en forholdsvis høy profil i samfunnet. Det var derfor mange romere som viste interesse for jødernes tro på en Gud. Vi kjenner offiseren Kornelius i Cæsarea: Apg 10, 2 *"Han var en from mann, og både han og familien hørte til dem som trodde på jødernes Gud."*

I og med at hoffmannen var "økonomisjef" hos dronningen, kan vi regne med at det var et etablert miljø av troende i Etiopia.

Evangelisten ledes av Guds Ånd og er vitne til at den fremmede leser fra Jesaja-boken. Filip er en sann evangelist; han tar utgangspunkt i samtalepartnerens situasjon og interesse, og opplever at Ånden har gjort forarbeidet.

Hvem er evangelist i din kirke? Hvilket mandat har evangelisten, og hvilken opplæring får vedkommende? Det er viktig for oss å ha tydelige svar på disse spørsmålene.

Tett inntil vognen

Også i dag kan vi *"holde oss tett inntil vognen."* Vi kan våge å åpne opp for samtaler med de mange som har opplevd forestillingen "Abrahams barn." Vi kan gi positive kommentarer til de mange kirkefremmede som bærer smykker med kristne symboler.

Vi kan stille spørsmål når bibelske fortellinger brukes i kjente uttrykk: "Uriaspost", "Kamp mellom David og Goliat". Hvis vi er klar, er det faktisk mange potensielle samtalepartnere rundt oss.

Teksten som hoffmannen leste, åpnet virkelig opp for evangeliet om Messias:

*Lik en sau som føres bort for å slaktes,
lik et lam som tier når det klippes,
åpnet han ikke sin munn.*

*Da han var fornædret,
ble dommen over ham opphevet.
Hvem kan fortelle om hans ætt?
For hans liv er tatt bort fra jorden.*

"Hvem er de profeten taler om her?" spør hoffmannen.

Det faktum at Filip ikke nøler med å sette seg opp i vogna til hoffmannen, kan tyde på at etioperen blir sett på som en sann proselytt, en hedning som har gått over til jødedommen. Hvis ikke, er Filip lydlig mot Ånden, selv om han bryter jødernes forskrifter om samkvem med ikke-jøder. Nå skal evangeliet ut til alle folkeslag.

Filip kan berette om det som forholdsvis nylig hadde skjedd i Jerusalem. Jesus fra Nasaret som ble uskyldig dømt, men led soningsdøden for alle mennesker

*Jes 56,5 Men han ble såret for våre lovbrudd,
knust for våre synder.
Straffen lå på ham, vi fikk fred,
ved hans sår ble vi helbredet.*

Filip må ha gått grundig til verks. Tidligere i kapitlet leser vi at evangeliseringen i Samaria resulterte i dåp. Gjennom Filips forkynnelse har hoffmannen fått med seg at Guds rike er kommet nær gjennom Jesus Messias, og at en blir født inn i Guds rike ”av vann og Ånd”.

Dåp mellom Jerusalem og Gaza

På veien mot Gaza er det flere elveleier hvor de kunne finne vann. Et av de største er Sjikma- (morbærtre) bekken. Sjfelaområdet, som det judeiske høylandet kalles, var kjent for sine morbærtre. Sjikmatreet tilhører fikentreslekten (*Ficus sycomorus*), og vi kjenner det fra historien om Sakkeus. Treet ble brukt til bygging og reparasjonsarbeid. Av roten i ordet *Sjikma*, lages verbet *lesjakem*, som betyr; *å føre noe tilbake til sin opprinnelige stilling*. Vi vet ikke om det var i dette elveleiet, men vi vet at både Sakkeus og den etiopiske hoffmannen fikk gjenopprettet sitt forhold til Gud gjennom møtet med Jesus.

v. 36. Hva er til hinder for at jeg blir døpt?

For å svare på spørsmålet, går Filip rett til sin jødiske trosbekjennelse:

v 37 Hvis du tror av hele ditt hjerte...

Ordene fra **Sjma Israel**, slik vi kjenner **jødernes trosbekjennelse** fra 5 Mos 6, satt i ryggmargen på Filip:

4 Hør, Israel! Herren er vår Gud, Herren er én.

*5 Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte
og av hele din sjel og av all din makt.*

Hoffmannen svarer med en kort NT-bekjennelse:

v 37 Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn! ,

og Filip forstår at den hellige Ånd har gjort sin gerning i etioperens hjerte.

Hvordan brukes trosbekjennelsen i vår kirke? Opplever vi at bekjennelsen og dåpen gir kraft til et liv i etterfølgelse og tjeneste?

Den treenige Gud var til stede i dåpshandlingen, men det ble lite tid til festligheter etterpå. Filip ble ”rykket bort av Herrens Ånd”, og ”hoffmannen fortsatte lykkelig videre”.

Ble hoffmannen Etiopia-misjonær?

Mange har tenkt på hvordan det gikk med denne høytstående etioperen.

Kirkefader Ireneus av Lyon (125-202), skriver om hoffmannen, at ”han ble en misjonær til etioperne”. Noen av særtrekkene i Etiopias historie, tyder på at Ireneus hadde rett.

Vi skal frimodig forkynne den oppstandne Jesus Messias, og vi opplever at når vi er nærværende i andre menneskers livssituasjon, åpner Ånden for at Jesus trer levende fram av Ordet og vitnesbyrdet.

Håvard Kleppe

Lærer i grunnskolen, bosatt på Hellvik. Mangeårig misjonær og leder for Israelsmisjonens arbeid i Israel.

hebkleppe@gmail.com